

პარლამენტის წევრების მიერ სხდომების გაცდენებზე რეგულაციები იცვლება

2018 წლის 19 მარტს საქართველოს პარლამენტში დარეგისტრირდა საკანონმდებლო ინიციატივა, რომლის თანახმადაც პარლამენტის წევრის მიერ სხდომების გაცდენებზე პასუხისმგებლობა შეიცვლება.

კანონპროექტი, ინიციატორი

საკანონმდებლო ინიციატივა: საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტში ცვლილების შეტანის შესახებ

ინიციატორები: საქართველოს პარლამენტის წევრები: ირაკლი კობახიძე, თამარ ჩუგოშვილი, გიორგი კახიანი

კანონპროექტის არსი

პარლამენტის წევრების მიერ პლენარული და საკომიტეტო სხდომების გაცდენა პრობლემას წარმოადგენს როგორც IX, ასევე წინა მონვევის პარლამენტშიც. მიზეზი ერთი მხრივ, საკანონმდებლო რეგულაციებია, რომლის თანახმადაც დეპუტატებს შეუძლიათ „ოჯახური მდგომარეობის მითითებით“ თავიდან აირიდონ გაცდენის საპატიო მიზეზის დასაბუთება და მეორეს მხრივ, პრობლემას განაპირობებს ანგარიშვალდებულების დაბალი სტანდარტის არსებობა.

წარმოდგენილი ინიციატივით იცვლება:

- სხდომების საპატიო მიზეზით გაცდენის ჩამონათვალი და უქმდება ოჯახური მდგომარეობა, როგორც გაცდენის საპატიო მიზეზი
- სხდომებზე რეგისტრაციის გავლისა და გაცდენების აღრიცხვის წესი
- ფრაქციის მიერ კომიტეტის წევრის ჩანაცვლების წესი
- გაცდენილი სხდომებზე პასუხისმგებლობის საკითხი
- გაცდენებზე საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის ზედამხედველობის უფლებამოსილების ფარგლებში

მოქმედი რეგულაცია

შემოთავაზებული ცვლილება

1. სხდომების საპატიო მიზეზით გაცდენის საფუძვლები

პარლამენტის რეგლამენტის შესაბამისად¹ პარლამენტის წევრის მიერ პლენარული და კომიტეტის სხდომების გაცდენის საპატიო მიზეზად ითვლება:

- ავადმყოფობა
- ოჯახური მდგომარეობა
- სამსახურებრივი მივლინება²

ცვლილება ითვალისწინებს „ოჯახური მდგომარეობის“ როგორც გაცდენის საპატიო საფუძვლის გაუქმებას და დეპუტატის ოჯახის წევრის დაბადების, გარდაცვალების და ავადმყოფობის შემთხვევების ახალ საფუძვლებად დამატებას. დეპუტატისა და მისი ოჯახის წევრის ავადმყოფობის ფაქტის მითითებისა და ავადმყოფობის, რომ დეპუტატმა შესაბამისი საავადმყოფო ფურცელი უნდა წარმოადგინოს. ამასთანავე, განიშრება, თუ ვინ იგულისხმება „ოჯახის წევრში“, კერძოდ: მეუღლე, პირდაპირი აღმავალი და დამავალი შტოს ნათესავი, გერი, და, ძმა.

პროექტის შესაბამისად, გაცდენა არ ჩაითვლება არასაპატიოდ საქართველოს პარლამენტში მყოფი უცხო ქვეყნის დელეგაციის წარმომადგენლებთან შეხვედრის გამო, პარლამენტის წევრის წერილობითი მიმართვის საფუძველზე, პარლამენტის თავმჯდომარის წინასწარი წერილობითი თანხმობის არსებობის შემთხვევაში.

2. სხდომებზე რეგისტრაციის გავლის და აღრიცხვის წესი

პარლამენტის წევრს პლენარული სხდომა გაცდენილად ჩაეთვლება, თუ იგი არ გაივლის რეგისტრაციის დილის სხდომის განმავლობაში ან კენჭისყრების წინ.³ პარლამენტის წევრთა რეგისტრაციის ჩატარების შემდეგ რეგისტრაციის შედეგებს, საჭიროების შემთხვევაში, ადასტურებს მანდატურთუხუცესი, რომელიც პირადად არის პასუხისმგებელი მის მიერ მიწოდებული ინფორმაციის სიმუსტებზე.⁴

ცვლილებებით უქმდება პარლამენტის წევრთა რეგისტრაციის შემდეგ მანდატურის სამსახურის მიერ მათი დასწრების აღრიცხვის მოქმედი წესი. პროექტი პარლამენტის წევრს ავალდებულებს გაიაროს პლენარულ სხდომაზე ჩატარებული თითოეული რეგისტრაცია (ელექტრონულად). თუ პარლამენტის წევრი დღის განმავლობაში გაივლის ერთ რეგისტრაციას მიხედვით, მას პლენარული სხდომა გაცდენილად არ ჩაეთვლება.

3. რეგისტრაციის, გაცდენებისა და კენჭისყრის წესის დარღვევაზე პასუხისმგებლობა

დაუსწრებლობის ფაქტი ფორმდება საოქმო ჩანაწერთა და თვის ბოლო პლენარულ სხდომებზე ცხადდება სხდომის თავმჯდომარის მიერ. პარლამენტის აპარატის მანდატურის სამსახური საოქმო ჩანაწერების საფუძველზე ადგენს პლენარული სხდომების არასაპატიო მიზეზით გამცდენ პარლამენტის წევრთა სიას და უგზავნის პარლამენტის აპარატის საფინანსო უზრუნველყოფის დეპარტამენტს შესაბამისი თვის ხელფასის დასაკავებლად

მოქმედი რეგულაცია არ ითვალისწინებს რიგგარეშე სესიის ან რიგგარეშე სხდომის პერიოდში პასუხისმგებლობას კომიტეტის და პლენარული სხდომების გაცდენებზე.

ცვლილების თანახმად წესდება პარლამენტის წევრის პასუხისმგებლობა პლენარულ სხდომაზე რეგისტრაციის გაუვლელობის შემთხვევაში.

ხდება ფულადი ჯარიმის დაწესება პარლამენტის წევრის მიერ რიგგარეშე სესიის დროს სხდომების გაცდენისათვის.

გაცდენების შესახებ საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი შეადგენს სიას და გადაუგზავნის ხელფასის დასაკავებლად საფინანსო დეპარტამენტს.

აბლებურად ყალიბდება ხელფასის დაკავების საკითხი, კერძოდ, პლენარული სხდომების არასაპატიო მიზეზით გამცდენ პარლამენტის წევრთა სიას, საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი ყოველთვიურად შეადგენს და გადაუგზავნის პარლამენტის აპარატის საფინანსო დეპარტამენტს თანხის დასაკავებლად.

უქმდება ჩანაწერი რომლის თანახმად სხდომის თავმჯდომარეს არასაპატიო მიზეზით დაუსწრებლობის ფაქტების შესახებ პლენარულ სხდომებზე სია უნდა გამოეცხადებინა.

4. სხვის ნაცვლად კენჭისყრასა და რეგისტრაციაში მონაწილეობა

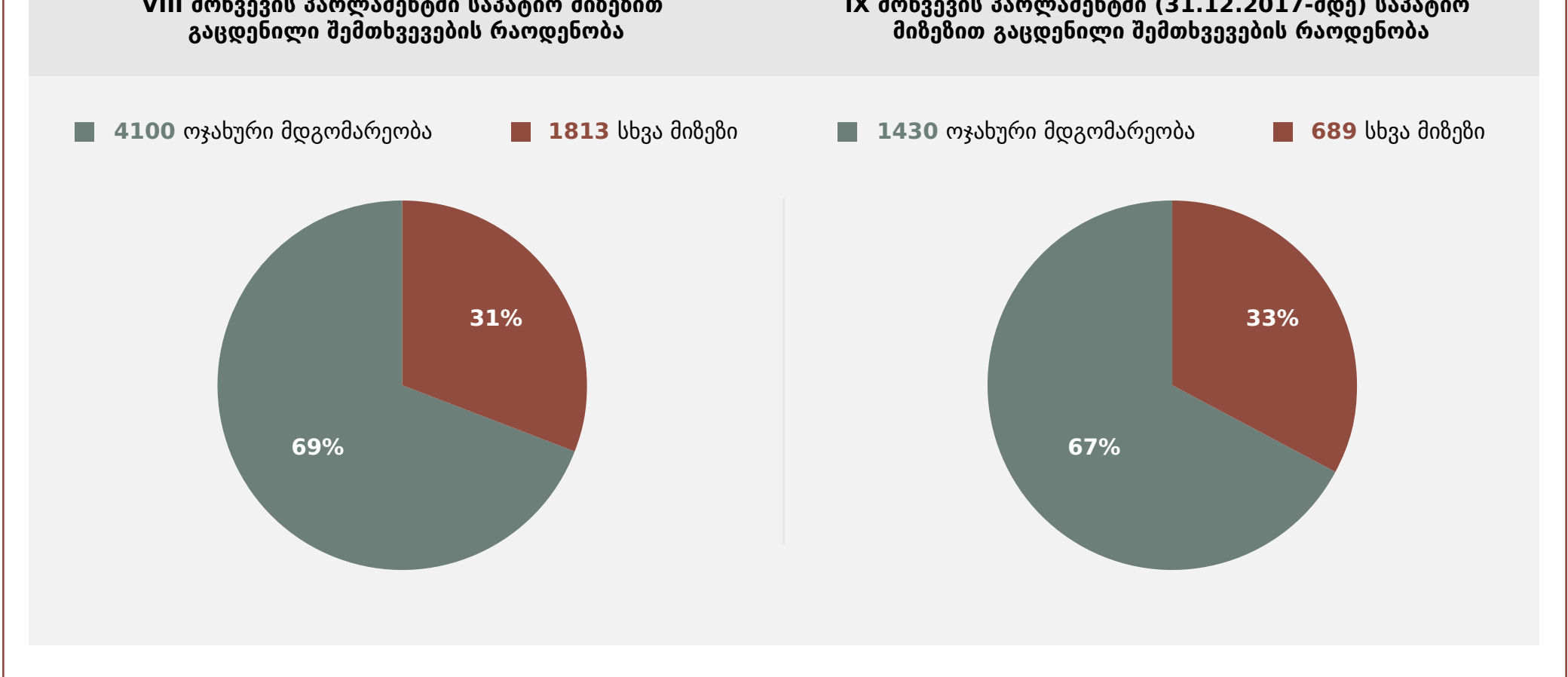
- მოქმედი რეგულაციით, თუ 1 დღის განმავლობაში კენჭისყრისა და რეგისტრაციის შედეგების შემოწმებისას გამოვლინდა, რომ პარლამენტის წევრი არ იმყოფება სხდომათა დარბაზში და მისი სახელით მიღებულია მონაწილეობა კენჭისყრაში ან რეგისტრაციაში, მას დაუკავდება ხელფასის 20%.
- სანქცია ასევე დაეკისრება პარლამენტის იმ წევრს, რომელმაც სხვის ნაცვლად მიიღო მონაწილეობა კენჭისყრაში ან რეგისტრაციაში და შესაბამისად, მასაც დაუკავდება ხელფასის 20%.

5. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის უფლებამოსილება

- მოქმედი წესით, კომიტეტები ყოველთვიურად საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს უგზავნიან საოქმო ჩანაწერს კომიტეტის სხდომებზე კომიტეტის წევრების დასწრების შესახებ, აგრეთვე, კომიტეტის წევრების მიერ სხდომის გაცდენის მიზეზებთან დაკავშირებით და ფრაქციის მიერ კომიტეტის წევრის დროებით შეცვლის თაობაზე კომიტეტის თავმჯდომარისთვის წარდგენილი წერილობითი მიმართევები.
- ფრაქციამ კომიტეტის წევრის დროებით შეცვლის თაობაზე წერილობით უნდა აცნობოს კომიტეტს.
- ყოველთვიურად თითოეული კომიტეტი ადგენს კომიტეტის სხდომების გამცდენ პარლამენტის წევრთა სიას, ხოლო მანდატურის სამსახური პლენარული სხდომების გამცდენ პირთა სიას. სიები გადაეცემა საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს, რომელიც ამ ინფორმაციის შესწავლის შემდეგ უზრუნველყოფს მის ვებგვერდზე გამოქვეყნებას.
- ცვლილების შესაბამისად, პარლამენტის აპარატის მანდატურის სამსახური საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს ყოველთვიურად გადაუგზავნის პარლამენტის წევრების პლენარული და კომიტეტის სხდომების გამცდენ პარლამენტის წევრთა სიის შედგენას და პარლამენტის ვებგვერდზე გამოქვეყნებას.
- ფრაქცია კომიტეტის წევრის დროებით შეცვლის თაობაზე წერილობით აცნობებს შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარეს, ნაცვლად კომიტეტისა.
- საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს ენიჭება უფლებამოსილება შეისწავლოს ფრაქციის მიერ კომიტეტის სხდომებზე კომიტეტის წევრის დროებით შეცვლის უფლებების გამოყენების საკითხი. კომიტეტი უფლებამოსილი იქნება რეგულაციების გაცვლის მიზნით, მისი მიზნით, საჭიროების შემთხვევაში, მოახდინოს სათანადო რეაგირება. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი ყოველ სესიის ბოლოს, საჭიროების შემთხვევაში, განიხილავს შემოღებული საკითხის და დარღვევის ფაქტის გამოვლენის შემთხვევაში, შესაბამის დასკვნას წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს.

შეფასება/რეკომენდაცია

პარლამენტის წევრების სხდომებზე დასწრების პრობლემასთან დაკავშირებით არაერთხელ ვუთითებდით პარლამენტის საქმიანობის ყოველწლიურ ანგარიშებში.⁵ სხდომებზე დასწრების პრობლემასთან დაკავშირებით პარლამენტის თავმჯდომარემ გააკეთა განცხადება ალბიონა, რომ რეგისტრაციის გავლის მიუხედავად თუკი დეპუტატი არ იქნებოდა დარბაზში მას არ ჩაეთვლება სხდომაზე დასწრება. გასცხადების მიზეზი გახდა ის ფაქტი, რომ პლენარულ სხდომაზე 76 დეპუტატი დარბაზში ფიზიკურად არ ესწრებოდა სხდომაზე. გარდა ამისა პრობლემას წარმოადგენს ასევე სხდომების (პლენარული, კომიტეტის) დანიშნულ დროს დანეგება.

ოჯახური მდგომარეობის საპატიო მიზეზითა უნახიდან ამოღების შესახებ ინიციატივა VIII მონვევის პარლამენტშიც იყო წარდგენილი, თუმცა მისი მხოლოდ ერთი მხარეებით მიღება მოხერხდა, IX მონვევის პარლამენტმა კი ამ ინიციატივის განხილვის გარეშე შეტანილი იქნა ცვლილება. შეტანილი იქნა ოქმით, რომელიც ოჯახური მდგომარეობის მითითებით გაცდენილი შემთხვევები საპატიო მიზეზით არ ჩაითვლება და საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს უფლებამოსილება ენიჭება ადგინოს კომიტეტის სხდომების გამცდენ პარლამენტის წევრთა სიას, ხოლო მანდატურის სამსახური პლენარული სხდომების გამცდენ პირთა სიას. სიები გადაეცემა საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს, რომელიც ამ ინფორმაციის შესწავლის შემდეგ უზრუნველყოფს მის ვებგვერდზე გამოქვეყნებას.

ცვლილების შესახებ საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი შეადგენს სიას და გადაუგზავნის ხელფასის დასაკავებლად საფინანსო დეპარტამენტს.

საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს ენიჭება უფლებამოსილება შეისწავლოს ფრაქციის მიერ კომიტეტის სხდომებზე კომიტეტის წევრის დროებით შეცვლის უფლებების გამოყენების საკითხი. კომიტეტი უფლებამოსილი იქნება რეგულაციების გაცვლის მიზნით, მისი მიზნით, საჭიროების შემთხვევაში, მოახდინოს სათანადო რეაგირება. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი ყოველ სესიის ბოლოს, საჭიროების შემთხვევაში, განიხილავს შემოღებული საკითხის და დარღვევის ფაქტის გამოვლენის შემთხვევაში, შესაბამის დასკვნას წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს.

პროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის საზედამხებველო უფლებამოსილების გაზრდა

ურყუოფთადა უნდა შეფასდეს პარლამენტის თავმჯდომარის მიერ პლენარული სხდომების არასაპატიო მიზეზით გამცდენ პარლამენტის წევრთა სიის სხდომებზე გამოცხადების გაუქმება.

რეკომენდაცია

- დეპუტატებზე განსხვავებული რეგულაციები არ უნდა ვრცელდებოდეს და მათი ოჯახის წევრის დაბადება, გარდაცვალება ან ავადმყოფობა გაცდენის საპატიო მიზეზად არ უნდა ითვლებოდეს
- საზოგადოების წინაშე ანგარიშვალდებულების მიზნით, მნიშვნელოვანია ძალაში დარჩეს პარლამენტის თავმჯდომარის მიერ პლენარული სხდომების არასაპატიო მიზეზით გაცდენილი პარლამენტის წევრების სიის სხდომებზე გამოცხადების წესი
- ფრაქციის მიერ კომიტეტის წევრის ანგარიშვალდებულების საკითხი არსებით რეგულაციებში უნდა იქნას აღწერილი და დამატებული უნდა იქნას პარლამენტის სხდომების გამცდენ პარლამენტის წევრთა სიის დასწრების სიას განხილვის მიზნით. მნიშვნელოვანია, რომ სხდომებზე დაუსწრებლობის ობიექტური შემთხვევები კონკრეტულად განიხილოს
- მიზანშეწონილია, რომ საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი ყოველი სესიის ბოლოს არა „საჭიროების შემთხვევაში“, არამედ პერიოდულად განიხილავდეს კომიტეტის სხდომებზე ფრაქციების მიერ ადგილობრივი თვითმმართველობის წევრისა და დარღვევის არსებობის შემთხვევაში, ახდენდეს რეაგირებას. პროცედიური უფლებამოსილება უნდა იქნას, რომ ამგვარ განხილვას მხოლოდ საჭიროების შემთხვევაში ექნება ადგილი, არ არის განჭვრეტადი და პრაქტიკული, შესაძლოა, პრობლემა წარმოიქმნას
- ილი პარლამენტის 2017 წლის სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული ვალდებულება, რომ პროაქტიულად ამოსაქვეყნებულ ინფორმაცია წესბას დაგეგმოს ინფორმაცია კომიტეტის საპატიო მიზეზით გაცდენების შესახებ. მნიშვნელოვანია ამ ინფორმაციის ვებ-გვერდზე განთავსება.